

دوشنبه 16 تیر 1393 - 9 رمضان 1435 - 7 جولای 2014

رحلت فقیه اصولی و عالم دینی «آیت الله میرزا ابوالهدی کرباسی» (1316 ش)

16 تیر در گذر تاریخ

* رحلت فقیه اصولی و

عالم دینی «آیت الله میرزا ابوالهدی کرباسی» (1316 ش)

اشاره:

آیت الله میرزا ابوالهدی کرباسی (کلباسی) در اواخر قرن سیزدهم هجری قمری در خاندانی عالم پرور در اصفهان به دنیا آمد و تحصیلات خود را در محضر پدر و عده‌ای دیگر از علما گذراند.

وی سپس برای تکمیل دروس خود در حدود سال 1281 ش رهسپار نجف اشرف گردید و در درس خارج اصول و فقه حضرات آیات آخوند ملا محمد کاظم خراسانی و سید محمد کاظم یزدی شرکت جست.

آیت الله کرباسی پس از سالیانی توقف در نجف و رسیدن به مقامات عالی اجتهاد، به زادگاه خود بازگشت و حلقه درس خارج فقه، اصول و درایه و رجال خود را تشکیل داد. این فقیه عالی مقام از عالمانی همچون سید حسن صدر، میرزا هاشم خوانساری چهار سوقی و ملا علی محمد نجف آبادی اجازه روایت داشت و خود نیز از مشایخ اجازه حضرات آیات: سید شهاب الدین مرعشی نجفی، سید حسین خراسانی و شیخ عبدالحسین گروسی بود. آیت الله کرباسی همچنین کتب متعددی را به رشته تحریر درآورد که حاشیه

زلات الاقدام و الفوائد الرجالیه از آن جمله‌اند.

این فقیه جلیل سرانجام در شانزدهم تیرماه 1316 ش برابر با بیست و هفتم ربیع‌الثانی 1356 ق درگذشت و در مقبره خانوادگی‌شان در قبرستان تخت فولاد اصفهان به خاک سپرده شد.

* درگذشت شاعر اهل بیت (ع) استاد «سید رضا حسینی»

ملقب به «سعدی زمان»

(1365 ش)

اشاره:

استاد سید رضا حسینی ملقب به سعدی زمان در سال 1289 ش در آذربایجان به دنیا آمد و پس از تکمیل تحصیلات مقدماتی و کسب علم در محضر استادان زمان، در شمار فضلاء سرشناس قرار گرفت. وی علاوه بر تبحر در ادبیات فارسی و ترکی و عربی، به تحصیل علوم متداول، توجه عمیق نشان داد و توانست در کلام، منطق، تاریخ، حدیث، فقه، تفسیر قرآن و حقوق و عرفان، اطلاعات وسیعی به دست آورد. سید رضا از ابتدای تحصیل، قریحه شاعریش شکوفا شد و از چهارده سالگی زبان به شعر گشود. هنوز جوان بود که نامش بر زبان‌ها افتاد و به جهت خلوص نیت و دلبستگی شدیدی که به خاندان عصمت و طهارت داشت، قریحه و قلمش را در زمینه نشر فضائل و مناقب و مراثی آن بزرگواران به کار گرفت. وی در آن زمان با انتشار مجموعه شعری‌اش در این زمینه، تحسین و تمجید علما و استادان نامدار شعر و ادب را برانگیخت و شهرتش آذربایجان را فرا گرفت. استاد حسینی یکی از درخشان‌ترین چهره‌های ادبیات مرثیه ترکی آذری است و با ظهور وی در این عرصه، تحولی چشمگیر در روند عادی نوحه سرایی و مدیحه‌پردازی زبان اسلامی پدید آمد. استاد حسینی سرگذشت و

مصائب خاندان بزرگوار رسالت و ولایت را از مآخذ معتبر اسلامی، اعم از شیعه و سنی استخراج می‌کرد و آنها را با زبانی شاعرانه و آمیزه‌ای از حماسه و عاطفه بیان می‌نمود و اشعاری گیرا و دلنشین می‌سرود. وی سعی داشت با استفاده از منابع معتبر، مرثیه‌های رسا و دور از آمیختگی به تحریف و خرافات به وجود آورد که تلاش او باعث ایجاد جریانی اصلاح‌گرا در عرصه ادبیات و شعر مذهبی آذربایجان گردید.

از این شاعر متعهد، آثار ادبی متعددی بر جای مانده که لمعات حسینی، نجوم درخشان، بهار بی‌خزان و آثار حسینی در 2 جلد از آن جمله‌اند. استاد سید رضا حسینی به وارستگی زیست تا آن که در تیرماه 1365 ش در 76 سالگی درگذشت و در حرم حضرت عبدالعظیم دفن شد.

* روز مالیات

* رحلت عالم ربانی

آیت الله «زین العابدین مرندی» (1301 ش)

اشاره:

آیت الله شیخ زین‌العابدین بن اسماعیل مرندی، در سال 1229 ش (1266 ق) در مرند در آذربایجان شرقی به دنیا آمد و

مقدمات علوم و معارف اسلامی را در زادگاهش سپری نمود. وی پس از آن راهی نجف گردید و از محضر عالمان نام‌آوری همچون میرزای بزرگ شیرازی و میرزاحبیب‌الله رشتی بهره‌مند شد. آیت‌الله مرندی پس از سالیانی حضور در درس مراجع بزرگوار تقلید، خود به تدریس پرداخت و شاگردانی پرورش داد. این عالم ربانی پس از مدتی در بخشی از آذربایجان به عنوان مرجع تقلید مطرح شد و رساله عملیه ایشان به نام *منهاج العباد* منتشر گردید. آیت‌الله مرندی سرانجام در شانزدهم تیرماه 1301 ش برابر با دوازدهم ذی‌قعدة 1340 ق در 72 سالگی به لقاءالله شتافت و در وادی‌السلام نجف اشرف مدفون شد.

* ثبت رصد خانه مراغه از دوره ایلخانی در فهرست آثار ملی ایران

اشاره:

رصدخانه مراغه رصدخانه‌ای بود که در دوره‌هلاکوخان زیرنظر خواجه نصیرطوسی در شهر مراغه ساخته‌شد. این رصدخانه روی تپه‌ای در غرب مراغه قرار داشته‌است و امروزه تنها پی‌های بخش‌های مختلف و بخشی از سدس سنگی آن باقی مانده‌است. در سال‌های اخیر گنبدی برای محافظت از بقایای این بنا بر روی بخشی از آن ساخته شده‌است. پرویز ورجاوند و همکارانش در دهه ۱۳۵۰ خورشیدی به کاوش در محوطه این رصدخانه پرداختند و قسمت‌های مختلف آن را شناسایی کردند. ساختمان اصلی این رصدخانه به شکل برجی استوانه‌ای ساخته شده‌بود. در ساختمان‌های جنبی آن یک کتابخانه و محل اقامت کارکنان تشخیص داده شده‌است. بنای رصدخانه مراغه در سال ۶۵۷ هجری (۱۲۶۱ میلادی) به سفارش خواجه نصیرالدین طوسی و به فرمان هولاکو - نوه چنگیزخان مغول - آغاز شد.

هولاکو برای نگهداری این سازمان پژوهشی موقوفه‌های ویژه‌ای در نظر گرفت. کتابخانه‌ای شامل ۴۰۰ هزار جلد کتاب و ابزارهای اخترشناسی، از جمله ذات‌الربع دیواری به شعاع ۴۳۰ سانتی‌متر، حلقه‌دار (ذات‌الحلق)، حلقه انقلابی، حلقه اعتدالی و حلقه سموت نیز فراهم شدند. در همین‌جا بود که زیچ ایلخانی به سال ۶۷۰ هجری (۱۲۷۶ میلادی) فراهم شد. رصدخانه مراغه فقط مخصوص رصد ستارگان نبود و یک سازمان علمی گسترده بود که بیش‌تر شاخه‌های دانش درس داده می‌شد و مشهورترین دانشمندان آن عصر -از جمله قطب‌الدین شیرازی، کاشف علت اصلی تشکیل رنگین کمان- در آن‌جا جمع شده بودند. به‌علاوه چون در آن زمان ارتباط علمی چین و ایران به‌علت استیلادی مغولان بر هر دو سرزمین برقرار شده‌بود، دانشمندان چینی -از جمله فردی به‌نام فائو مون‌جی- در این مرکز فعالیت داشتند. همچنین فیلسوف و فرهنگ‌نامه‌نویس مسیحی -ابن‌العبری- در رصدخانه مراغه به درس‌دادن کتاب‌های اصول اقلیدوس و المجسطی بطلمیوس مشغول بود. این بنا در سال 1364 از دوره ایلخانی به شماره 1675 در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسید.

* ثبت مجموعه پاسارگاد در فهرست آثار فرهنگی میراث جهانی یونسکو (1383ش)

اشاره:

مجموعه میراث جهانی پاسارگاد مجموعه‌ای از آثار باستانی برجای مانده از دوران هخامنشی است که در شهرستان پاسارگاد در استان فارس واقع شده‌است. این مجموعه دربرگیرنده ابنیه‌ای چون آرامگاه کوروش کاخ دروازه، پل، کاخ بارعام، کاخ اختصاصی، دو کوشک، آب‌نماهای باغ شاهی، آرامگاه کمبوجیه، استحکامات دفاعی تل تخت، کاروانسرای مظفری، محوطه مقدس و تنگه بلاغی است. این مجموعه، پنجمین مجموعه ثبت‌شده در فهرست آثار میراث جهانی در ایران است که طی جلسه یونسکو که در تیرماه سال ۱۳۸۳ در چین برگزار شد به علت دارا بودن شاخص‌های فراوان با صد در صد آرا در فهرست میراث جهانی به ثبت رسید. این مجموعه به شماره 1106 در فهرست آثار فرهنگی میراث جهانی یونسکو در سال 1383 به ثبت رسید.

* در فشم و میگون سیل جاری شد. پنج نفر را سیل برد، ده ها هکتار اراضی مزروعی زیر آب رفت و یکصد خانه روستائی ویران شد (1349ش)

* 9 رمضان در گذر تاریخ

* تولد حضرت یحیی بن زکریا(ع)

اشاره:

حضرت یحیی (ع) پسر حضرت زکریا (ع) و از پیامبران بنی‌اسرائیل بود، و در قرآن کریم به نبوتش تصریح شده است. حضرت زکریا (ع) وقتی به سن پیری رسید، چون فرزندی نداشت، از خداوند خواست فرزندی به وی عطا کند تا وارث او و وارث آل‌یعقوب باشد.

خداوند نیز حضرت یحیی علیه‌السلام را به وی ارزانی داشت. در کلام‌الله مجید، نام حضرت یحیی (ع) پنج بار آمده و چند فضیلت نیز برای او بیان شده است؛ ایمان وی به حضرت عیسی (ع)، پارسائی و

عفت و ترک آمیزش با زنان و نیز اعطای مقام نبوت در کودکی از جمله ویژگی‌ها و فضیلت‌های حضرت یحیی (ع) می‌باشد که در قرآن کریم به آن‌ها اشاره شده است. در احادیث آمده است که حضرت یحیی (ع) در سه سالگی به مقام نبوت نائل شد و در پنج سالگی در جمع بنی‌اسرائیل سخن گفت و آنان را موعظه کرد. مادر وی خواهر یا خاله حضرت مریم (س) بوده و خودش پسرخاله و تصدیق‌کننده حقانیت عیسی (ع) بود. از عبادت و زهد و دنیاگریزی و گریه‌های حضرت یحیی (ع) احادیث فراوانی رسیده است.

نقل است که جامه‌اش از لیف - پوست درخت خرما -، خوراکش از برگ درختان و نان جو، و فرش و بسترش زمین بود. خانه‌ای نداشت و وقتی شب فرا می‌رسید، هر جا که بود، همان‌جا می‌ماند و شب را به صبح می‌رساند. یحیی (ع) سرانجام به وسیله هرود، پادشاه فلسطین به شهادت رسید. سبب قتل وی، مخالفت او با ازدواج غیرشرعی هرود با دختر همسرش بود. برخی مورخین نیز انگیزه قتل او را مخالفتش با ازدواج پادشاه با برادرزاده‌اش عنوان کرده‌اند. آرامگاه حضرت یحیی (ع) در مسجد جامع اموی می‌باشد که اکنون نیز اثر آن باقی است. * درگذشت «آلغ بیگ تیموری» فرمانروای دانش دوست و دانشمند نجوم (853 ق) اشاره:

آلغ بیگ، دانشمند برجسته در علم نجوم، در سال 796 ق در سلطانیه ی زنجان به دنیا آمد و در دربار جدش، تیمور، مؤسس سلسله‌ی تیموریان پرورش یافت. در شانزده سالگی به فرمانروایی ماوراءالنهر منصوب شد. آلغ بیگ بر خلاف تیمور، علاقه‌ای به کشورگشایی نداشت و بیشتر به مطالعه و تحقیق می‌پرداخت. او برای گسترش علوم، مدرسه‌ای بنا کرد که در رأس مواد درسی آن، علم نجوم قرار داشت. از اقدامات مهم دیگر او، ایجاد رصدخانه‌ای در سه طبقه در سمرقند در سال 828 ق بود.

از نتایج مهم فعالیت‌های علمی آلغ بیگ جداولی است که به زیچ آلغ بیگ معروف است. این جدول‌ها، مربوط به محاسبه‌ی تقویم، جدول‌های مثلثاتی و اوضاع ستارگان است. نتایج حاصله از تحقیقات آلغ بیگ درباره‌ی برخی از سیارات منظومه‌ی شمسی، با داده‌های امروز اختلاف چندانی ندارد. آلغ بیگ سرانجام در جنگی که با پسر یاغی خود در حدود سمرقند روی داد، شکست خورد و به دستور فرزند، پدر را در 57 سالگی کشتند.

اما پسر ناسپاس، پس از الغ‌بیگ بیش از شش ماه سلطنت نکرد و در ربیع الأول سال 854 به دست یکی از طرفداران پدرش کشته شد.

* درگذشت عالم وارسته آیت الله «شیخ علی خویی» (1350 ق)

اشاره:

شیخ علی بن علی رضا خویی از علمای امامیه ی قرن چهاردهم هجری، در سال 1292 ق در شهرستان خوی به دنیا آمد و تحصیلات ابتدائی را در زادگاه خود به پایان رساند. آنگاه عازم حوزه‌ی علمیه‌ی نجف گردید و از محضر آخوند خراسانی و شیخ هادی تهرانی بهره برد. شیخ علی خویی پس از مدتی، به آذربایجان مراجعت کرد و در ارومیه سکنی گزید و مصدر خدمات فرهنگی گردید تا این که در سال 1350 ق در 58 سالگی در بندر شرفخانه رخ در نقاب خاک کشید. تشریح الصدور در 6 جلد، تعادل و ترجیح، عقد نکاح و عقدالفرید فی شرح القصائد از آثار اوست. * رحلت عارف نامی شیخ «محمد بهاری همدانی» (1325 ق)

اشاره:

آیت الله حاج شیخ محمد بهاری همدانی از عالمان بزرگ و عارفان مشهور قرن سیزده و چهاردهم هجری قمری در ایران است که به وارستگی، پارسائی، کمال علم و عمل و تأثیر نفس در تربیت شاگردان برجسته شهرت داشت. وی در سال 1265 ق در شهرستان بهار در اطراف همدان دیده به جهان گشود.

آیت‌الله بهاری همدانی پس از طی تحصیلات مقدماتی، برای ادامه‌ی تحصیل، به حوزه‌ی علمیه‌ی نجف رفت و پس از اخذ درجه‌ی اجتهاد به تدریس پرداخت. او که از جوانی، اهل عبادت و تهجد و ریاضات شرعی بود، در نجف به حلقه‌ی مریدان ملاحسینقلی همدانی درآمد و پس از فوت استاد، بسیاری از افراد، از وی کسب دستور سلوک می‌کردند. تعلیم و تدریس شیخ محمد به طور عمده، شفاهی بود و یک مجموعه به نام تذکرة‌المتقین از آثار وی گردآوری شده است. این عالم ربانی و زاهد عارف، سرانجام در هفتاد سالگی دار فانی را وداع گفت و در بهار همدان به خاک سپرده شد.

* 7 جولای در گذر تاریخ

* ساخت ساعت معروف
«بیگ بن» در انگلستان (1856م)

* مرگ «ژان نیکلا رمبو» شاعر و ادیب فرانسوی (1891م) تولد
«سرگئی آیزنشتاین» کارگردان معروف سینمای جهان (1898م)

* درگذشت «ادوارد براون» ادیب و خاورشناس معروف انگلیسی (1926م)

* درگذشت خانم «گابریلا میسترال» شاعر بزرگ آمریکای لاتین (1957م)

* روز ملی و استقلال
«جزائر سلیمان» (1978م)

* به آتش کشیده شدن سفارت آمریکا در قطر توسط یک فلسطینی (1982م)

* تولد ویتوریو دسیکا ،
کارگردان ایتالیایی
(1902-1974م)